

BOK *anmeldelser*

Allmennmedisinsk sikringskost

Læreboka i allmennmedisin har inntatt en sterk stilling som kunnskapskilde etter at den kom i 1997. Den er velbrukt på lesesalene og blir sitert der allmennpraktikere diskuterer fag.

Etter seks år har vi nå en ny utgave. Ansvarlig er som tidligere Steinar Hunskaar, nå med en delvis ny redaksjonskomité som består av Anette Fosse, Irene Hetlevik, Per Hjordahl, Knut Holtedahl og Hogne Sandvik. Boka er skrevet i samarbeid med nær 100 norske allmennpraktikere og representerer dermed et gigantisk dugnadsarbeid under kyndig og fast ledelse.

Den nye utgaven fremstår som en komplett lærebok i allmennmedisin ved å ha tatt inn emner fra den gamle «Allmennmedisin – fag og praksis» fra 1991 i tillegg til de hovedsakelig kliniske emnene fra 1997-utgaven. Dette er dermed en bok der både helhet og deler er gjennomarbeidet på ny. Det er lagt vekt på at boka skal presentere en oppdatert teoretisk innføring i faget med vekt på klinisk kommunikasjon, klinisk epidemiologi og dokumentert kunnskap. Forfatterne gjør det klart at boka er skrevet med et normativt formål, de vil vise hva som er god allmennmedisinsk praksis. Førsteinntrykket er at boka er pen med tiltalende omslag, godt papir, oversiktlig layout, bokser, bilder og tabeller.

Boka er inndelt i seks hovedkapitler. Startkapitlet handler om allmennmedisinske rammer og arbeidsformer, diagnostikk, terapeutiske beslutninger og om grunnlaget for vår kunnskap. Dette skulle være kjent stoff for en som har arbeidet noen år, men dels var det noe med vinklingen og dels var det nytt stoff som gjorde at jeg likte å lese det.

De to kliniske hovedkapitlene utgjør nær $\frac{3}{4}$ av boka. Viktige symptomer har egne kapitler. Organkapitlene har fast inndeling: Det diagnostiske verktøyet, kontaktårsaker, tilstander og sykdommer, og spesielle tema. Inndelingen bidrar til at det skapes sammenheng og følelse av orden i sysakene. Forfatterne legger vekt på å presentere epidemiologiske data. Der det er mulig refereres forekomst av tilstander i allmennmedisinsk praksis, ofte basert på norske studier. Jeg har hatt denne delen av boka som kompanjong i klinisk arbeid noen måneder og kan forsikre om at her er grunnlag for kontinuerlig faglig oppdatering. Det er bra å ha et oppslagsverk som gir rimelig kortfattet og likevel grundig oversikt over fagfelt.

De siste hovedkapitlene er viet livsløpet og spesifikke problemstillinger knyttet til aldersgrupper, spesielle konsultasjoner ved

reisemedisin, forebyggende helsearbeid, avhengighet, spesielle grupper og til slutt et kapittel om å være allmennpraktiker.

Denne boka har mye av det vi kan ønske oss av en lærebok i allmennmedisin: tradisjonell presentasjon av tilstander, data om forekomst, råd om vettug håndtering av verdibaserte dilemmaer, praktiske triks. Vi får presentert allmennmedisinsk tenkemåte, ikke minst i start- og sluttkapitlene. Jeg kunne ønske at en allmennmedisinsk tilnærming skulle ha vært sterkere presentert også i organkapitlene. Også her kunne det være grunnlag for å se syke mennesker i samspill med nærstående i større grad enn det som nå blir presentert. Vårt grep på familieorientert allmennmedisin synes mindre fast enn grepet på for eksempel klinisk epidemiologi. Forrige utgaves kapittel om familiemedisin er fraværende.

Jeg har funnet enkelte ting å være uenig i: Muskelskjelettkapitlet målbærer etter det jeg kan se et mer positivt syn på nytten av steroidinjeksjoner ved tendinitter enn det er belegg for. Psykiatrikapitlet refererer påstander om allmennpraktikers underdiagnostikk av psykiatriske lidelser som det er grunn til å problematisere. Jeg kunne også ønske et sett gode råd til nye allmennpraktikere om å håndtere allmennpraktikerhverdagen. (Fastlegeboka har noen prima startkapitler som viser vei.)

Boka tar sikte på å utvikle et norsk medisinsk fagspråk. Dette er fortjenstfullt og imponerende. Jeg må likevel innrømme at jeg synes språket og nomenklaturen til tider er uvant. Vi leser om arteriosklerotiske plakk, takykardi og transitorisk iskemi. Likevel godtas c'ene i varicer og claudicatio.

Læreboka representerer et stort løft for norsk allmennmedisin. Denne nye utgaven forsterker inntrykket av at faget har betydelige ressurser og at fagmiljøet siden siste utgave har videreutviklet teorigrunnlaget. Redaksjonen kan være stolte over å ha gått foran i dette arbeidet som har gitt oss et bokverk vi alle kan ha nytte av.

For noen år side ble det referert i Utposten til en fornøyd allmennpraktiker som fortalte at han på slutten av arbeidsdagen pleide å lukke døra og tenne seg en pipe mens han tenkte gjennom hva han hadde opplevd og lært denne dagen. Om du ikke nødvendigvis tenner en pipe, er det denne boka du skal sette deg ned med når du, liksom ham, skal sette det du gjør inn i en videre ramme og lete etter utfyllende kunnskap.

Per Stensland, kommunelege, Sogndal

Steinar Hunskaar (red.):
Allmennmedisin.
Gyldendal akademisk
848 sider
Pris kr. 875,-

